

Välkommen till *Torsö kyrka*

**Svenska
kyrkan**

Mariestads
församling

Altaruppsatsen är en träskulptur i lind tillverkad 1954 av bildhuggare Arvid Bryth. Den föreställer det stora fiskafånget vid Gennesarets sjö där Jesus uppenbarar sig för lärjungarna enligt Johannes-evangeliet, kapitel 21.

Torsö kyrka

"I kyrkan har sedan urminnes tid sockenborna samlats till gudstjänst. Där har de nyfödda döpts, ungdomen konfirmerats och firat sin första nattvardsgång, brud och brudgum förenats till äkta makar och de döda vigts till griftero."

(Ur sockenboken Torsö, Nils Forsell 1951).

Man vet inte när den första kyrkan på ön byggdes men den var troligen byggd i trä och låg på samma plats som den nuvarande kyrkan. Träkyrkan ersattes av en kyrka i sten troligen under 1100–1200-talet. Den kallades Wiksala kyrka efter socknens dåvarande namn och finns avbildad på en teckning av Johan Peringskiöld från 1671 som hänger i kyrkan idag. Kyrkan hade spånklätt torn, ett rektangulärt långskepp och ett lägre, smalare rakslutet kor. Längs södra långväggen låg ett vapenhus i trä. Kyrkan hade ett murat välvt innertak och var utsmyckad med bibliska målningar. På 1830-talet revs denna kyrka och ersattes av den kyrka som vi har idag.

Den nuvarande kyrkan är en så kallad Carl Johans kyrka i sten som vitputsades och försågs med tegeltak från det närbelägna tegelbruket på Skeberga (i verksamhet mellan 1720–1870). Kyrkan invigdes 1838. En porfyersten med inskriptionen "År 1838 under Konung Carl XIV Johans 20:de regeringsår blev detta tempel uppbyggt" finns inmurad ovanför ingången i väster.

Omkring 1880 påpekades det att kyrkans väggar till följd av taktyngheden börjat kalva ut. Genom att sätta dit ankarjärn från vägg till vägg kunde man stabilisera väggarna.

Torsö kyrka har genomgått många större renoveringar som bland annat medfört att predikstolen flyttades från sin plats ovanför altaret till kyrkans norra sida år 1865. Nytt golv och nya bänkar sattes in 1900. Elektrisk belysning och värme installerades 1953 och den nuvarande färgsättningen målades 1985.

I koret finns två små runda färgade fönster skänkta av brudparet Isabella och Rudolf Kjellén 1898. Pengarna till fönstren sattes in på banken, för att användas till Torsö kyrkas kors prydnad. 1913 hade Torsöborna tänkt färdigt. Då inköptes det färgade katedralsglaset till de runda fönstren i koret. ►►►

Dopfuntsfoten i sten är från 1200-talet och är kyrkans äldsta inventarium.

På var sida om altarringen står det en sjuarmad ljusstake. Den ena är från 1801 och bär inskriptionen: "Gudi til ähra detta altare prydnad gifven af gördelmakaren i Christi namn." Och den andra är från 1955 och bär inskriptionen: "Gud till ära och detta altare till prydnad skänktes denna ljusstake till Torsö." ►►►

En vindflöjel i koppar i form av en så kallad Torsövärg hänger nu i vapenhuset ovanför dörren in till kyrkorummet. Den har tidigare suttit på den gamla kyrkan, Wiksala kyrka.

Altaret är av gråsten. Skivan är troligen medeltida.

Altarkrucifixet skuret i trä av Arvid Bryth 1954.

Dopfunten av trä tillverkad och skänkt av Torsöborna Claes Johansson, Gösta Eklind och Olle Jonsson 1977. Formen på dopfunten är tagen från predikstolens underdel. Dopskålen i silver är skänkt av Torsö kyrkliga sällskap 1977.

Gravstenen som finns uppsatt på väggen i vapenhuset är från 1600-talet.

De två kyrkklockorna är tillverkade 1876 i Stockholm av Joh A Beckman & C:o. Inskription på den större klockan lyder: *"År 1876 blef denna klocka på Thorsö församlings bekostnad gjuten i Stockholm af Joh A Beckman & C:o O menska. Gif akt när mitt manande ljud högtidligt och mäktigt kring nejdena höres och skynda till templet att lofva din Gud, i hvilken allena du lever och röres."*

Inskription på den mindre klockan:

"År 1876 blef..... När du mitt klara ljud får över nejden höra gack då till Herren Gud att bot och bättring göra."

Kollekthåvarna finns i sakristian. Den äldsta är från tidigt 1700-tal.

Kormattan i röllakan är tillverkad 1953 av Agda Österberg, Varnhem och heter "Livets träd". Afghanmattan innanför altarringen är skänkt 1953 av syskonen Bohlin från Sundet Sörgården och deras makar.

Kristusbild av målad gips av Thorvaldsen. Stod tidigare på altaret. Skänkt av professor Rudolf Kjellén och hans hustru Isabella 1917.

Ljuskrönorna: En från 1690 och en från 1742 krönt med sol och måne. Sex stycken från 1953, två stycken från 1985.

Nummertavlorna är skänkta av en Peter von Bahr på 1700-talet. Träpostamenten till nummertavlorna är från 1901.

Offerkistan av trä med järnbeslag är från 1713.

Orgeln byggdes ursprungligen 1865 av J N Söderling, Göteborg och genomgick senare en ombyggnad 1953 av Frederiksborgs orgelbyggeri, Hilleröd.

Orgelverket har 14 stämmor.

Orgelläktaren var från början utan räcke men sedan en organist svimmat och kunde ha ramlat baklänges ned tillverkades ett räcke av Olle Jonsson från Boda.

Predikstolen från 1865 ersatte en altarpredikstol. 1953 blev den försedd med ljudtak av trä.

Votivskeppet tillverkat av fiskaren Carl-Vilhelm Ramberg på Brommö skänktes till kyrkan 1958.